

वा० रा०

॥५५॥

उच्छिन्नराज्यसंदेहं मंत्रिसौष्ठवेननष्टराज्यपालनसंदेहं निश्चितार्थः निश्चितसर्वशास्त्रार्थः ॥ अतएवार्थतत्त्वज्ञः कर्तव्याकर्तव्यसकलार्थतत्त्वज्ञः कालेति कालोचितं धर्मविशेषमनुष्ठेयं वेत्ति तादृशः ॥ ६ ॥ वाक्यैः प्रसादप्रयोजनैः ॥ ७ ॥ हितं तत्कालहितं पथं कालांतरहितं ॥ तथ्यं सत्यं ॥ सामादितुष्कवत् ॥ एतच्चतुष्टयं वाक्यविशेषणं ॥ प्रणयत्वं प्राप्तया प्रीत्या संयुक्तं ॥ विश्वासे स्ववचनप्रामाण्ये कृतनिश्चयमीदृशं हरीश्वरमित्यन्वयः ॥ ८ ॥ तत्र प्रसादप्रयोजनवाक्यान्त्याह ॥ राज्यं प्राप्तमित्या

उच्छिन्नराज्यसंदेहं कामवृत्तमिवस्थितं ॥ निश्चितार्थोऽर्थतत्त्वज्ञः कालधर्मविशेषवित् ॥ ६ ॥ प्रसाद्यवाक्यैर्विविधैर्हेतुमद्भिर्मनोरमैः ॥ वाक्यविद्वाक्यतत्त्वज्ञं हरीशं मारुतात्मजः ॥ ७ ॥ हितंतथ्यंचपथ्यंचसामधर्मार्थनीतिमत् ॥ प्रणयप्रीतिसंयुक्तं विश्वासकृतनिश्चयं ॥ ८ ॥ हरीश्वरमुपागम्य हनूमान्वाक्यमब्रवीत् ॥ राज्यं प्राप्तं यशश्चैव कौलीश्रीरभिवाधिता ॥ ९ ॥ मित्राणां संग्रहः शेषस्तद्भवान्कर्तुमर्हति ॥ योहिमित्रेषुकालज्ञः सततं साधुवर्तते ॥ १० ॥ तस्यराज्यंचकीर्तिश्चप्रतापश्चापिवर्द्धते ॥ यस्यकोशश्चदंडश्चमित्राण्यात्माचभूमिप ॥ समान्येतानिसर्वाणिसराज्यमहदश्नुते ॥ ११ ॥ तद्भवान्वृत्तसंपन्नः स्थितः पथिनिरत्यये ॥ मित्रार्थमभिनीतार्थयथावत्कर्तुमर्हति ॥ १२ ॥ संत्यज्यसर्वकर्माणि मित्रार्थेनो न वर्तते ॥ संभ्रमाद्विकृतोत्साहः सोऽनर्थेनावरुध्यते ॥ १३ ॥ योहिकालव्यतीतेषु मित्रकार्येषु वर्तते ॥ सकृत्वामहतोऽप्यर्थान्न मित्रार्थेन युज्यते ॥ १४ ॥

साधुवर्तते साध्वनुष्ठानवान्वर्तते ॥ १० ॥ दंड्यतेऽनेन दंडः सैन्यं ॥ आत्मा सकरणग्रामः समानि स्ववशत्वेन समत्वं ॥ समवेतानीति पाठे मिलितानीत्यर्थः ॥ नत्वेकमपि पृथग्भूतमिति भावः ॥ ११ ॥ निरत्यये निरपाये अभिनीतार्थं प्रतिज्ञातार्थं ॥ १२ ॥ संभ्रमाच्चरया विशेषेण कृतोत्साहोऽन्यत्रकर्मणीति शेषः ॥ १३ ॥ कालव्यतीतेषु करणोचितकालमतिक्रांतेषु पश्चात्तेषु वर्तते तस्मिन्त्यर्थं यतते समिन्नस्य महतोऽर्थान्कृत्वापि मित्रार्थेन मित्रत्वप्रयोजनकार्थेन न युज्यते उचितकालाकृतंकृतमप्यकृतप्रयमिति भावः ॥ १४ ॥

कि० कां०

॥५५॥